

Marek Podhajski

XV Międzynarodowa Sesja Naukowa "Muzyka fortepianowa"

Aspekty Muzyki 1, 251-254

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MAREK PODHAJSKI

XV Międzynarodowa Sesja Naukowa „Muzyka fortepianowa”

W dniach 9–11 grudnia 2010 roku odbyła się w Akademii Muzycznej w Gdańsku — wzorem lat ubiegłych — kolejna, XV Międzynarodowa Sesja Naukowa „Muzyka fortepianowa”. Jest to impreza o bogatej tradycji. Pierwsza z sesji miała miejsce w 1976 roku i była imprezą towarzyszącą X Festiwalowi Pianistyki Polskiej w Słupsku. Podobnie towarzyszyły Festiwalowi Pianistyki dwie kolejne sesje — druga i trzecia. Druga odbyła się rok później, ale już dalsze organizowano co dwa lata; począwszy od czwartej sesji — w siedzibie uczelni w Gdańsku.

Już w programie pierwszej sesji zarysowały się zasadnicze nurty tematyczne tych spotkań naukowych oraz sformułowano podstawowe założenia organizacyjne: dążenie do nadania rangi międzynarodowej tym spotkaniom, powiązanie nurtu naukowego z imprezami towarzyszącymi (koncerty, wystawy), opublikowanie tekstów wystąpień naukowych przed rozpoczęciem sesji. Większość tych założeń spełniła również omawiana XV Sesja, jednakże nie udało się przygotować publikacji, obejmującej teksty wygłoszonych referatów, przed rozpoczęciem sesji.

Do głównych wątków treściowych XV Sesji należy zaliczyć następujące: sylwetki polskich i obcych twórców muzyki fortepianowej; dzieła muzyki fortepianowej — formy, gatunki, stylistyka; problematyka chopinowska; wielcy pianiści i pedagodzy gry na fortepianie; problemy recepcji muzyki fortepianowej; wykonawstwo i pedagogika; budownictwo fortepianów. Koncepcja organizacyjna wyrastała ze współdziałania następujących jednostek merytorycznych Akademii: władz Wydziału Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki (prodziekan dr Renata Skupin), Instytutu Teorii Muzyki (dyrektor dr Teresa Błaszkiwicz,

prof. AM; prof. dr hab. Marek Podhajski), Katedry Fortepianu (kierownik prof. Waldemar Wojtal), Biblioteki Głównej (dyrektor kustosz dyplomowany Anna Michalska), Biura ds. Nauki i Rozwoju Kadr (mgr Monika Karwaszewska). Program wzbogaciły dwa koncerty. Na pierwszym z nich (9.12.2011), opatrzonym tytułem „Impresje chopinowskie”, wystąpił zespół „Classic Trio” Leszka Kułakowskiego w składzie: Leszek Kułakowski — fortepian, Jacek Pelc — perkusja i Piotr Kułakowski — kontrabas. Drugi koncert, zatytułowany „Twórczość fortepianowa kompozytorów gdańskich”, był prezentacją utworów następujących twórców: Marka Czerniewicza, Andrzeja Dziadka, Tadeusza Dixy, Eugeniusza Głowskiego, Radosława Łuczakowskiego i Krzysztofa Olczaka. Wykonawcami byli: Monika Cichocka, Michał Krężlewski, Adam Leczycki, Piotr Nowicki, Anna Prabucka-Firlej, Paweł Rydel.

Udział w Sesji wzięli głównie referenci z Polski. Ośrodki zagraniczne reprezentowali: Nora Luse z Estonii (Łotewska Akademia Muzyczna, Ryga) i Benjamin Vogel (Uniwersytet w Lund, Szwecja i Uniwersytet w Szczecinie). Do grupy polskich autorów należeli następujący referenci: Mateusz Andrzejewski, Stanisław Będkowski (Instytutu Muzykologii UJ), Teresa Błaszczewicz (AM w Gdańsku), Anna Chęćka-Gotkowicz (Uniwersytet Gdański), Regina Chłopiczka (AM w Krakowie), Ilona Dulisz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), Magdalena Dziadek (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), Helena Furmanowicz-Kurzyńska (AM we Wrocławiu), Robert Gawroński (Instytut Muzyki, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie), Jeremiusz Glensk, Karolina Gołębiowska (PSM II stopnia im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu), Joanna Gul (Uniwersytet Wrocławski), Jan Kadłubiski, Monika Karwaszewska (AM w Gdańsku), Tomasz Kienik (Uniwersytet Zielonogórski), Violetta Kostka (AM w Gdańsku), Grzegorz Kurzyński (AM we Wrocławiu), Monika Lech (AM we Wrocławiu), Jakub M. Lis (Instytut Muzykologii UJ), Dagmara Łopatowska-Romsvik (Opera Krakowska), Magdalena Wąsowska (Instytut Muzykologii UJ), Aleksandra Milcarz (AM we Wrocławiu), Danuta Mroczek-Szlezer (AM w Krakowie) Maria Murawska (AM w Bydgoszczy), Magdalena Ochlik-Jankowska, Katarzyna Piątkowska-Pieczewska (Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu, filia Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu), Jan Popis, Violetta Przech (AM w Bydgoszczy), Alina Ratkowska (Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie), Bogusław Rottermund (AM w Poznaniu), Anna Sawicka (Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku), Joanna Schiller-Rydzewska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), Katarzyna Szcześniak (Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu,

filia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), Gabriela Szendzielorz-Jungiewicz (AM w Katowicach), Maria Szraiber (Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie), Janina Tatarska (AM w Poznaniu), Dorota Stefaniak i Marta Walkusz (AM w Gdańsku), Maria Warchoł-Sobiesiak (Uniwersytet Śląski w Katowicach), Marlena Winnicka (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), Maciej Zagórski (Instytut Muzyki, Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie). Reprezentowali oni następujące instytucje: Akademia Muzyczne (Bydgoszcz — 2 osoby, Gdańsk — 4 osoby, Katowice — 1 osoba, Kraków — 2 osoby, Poznań — 2 osoby, Wrocław — 4 osoby), Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie (2 osoby), Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie (2 osoby), Łotewska Akademia Muzyczna w Rydze (1 osoba), Opera Krakowska (1 osoba), Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku (1 osoba), Państwowa Szkoła Muzyczna II stopnia im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu (1 osoba), Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (3 osoby), Uniwersytet Jagielloński (3 osoby), Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (1 osoba), Uniwersytet Gdański (1 osoba), Uniwersytet w Lund, Szwecja i Uniwersytet w Szczecinie (1 osoba), Uniwersytet Śląski w Katowicach (1 osoba), Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (2 osoby), Uniwersytet Wrocławski (1 osoba), Uniwersytet Zielonogórski (1 osoba).

Tematyka wystąpień objęła problematykę dotyczącą muzyki polskiej i muzyki obcej. Poruszane były też zagadnienia związane z pianistyką, pedagogiką, wykonawstwem i budownictwem fortepianu. Dominowały zdecydowanie wypowiedzi dotyczące muzyki polskiej. W bliższym spojrzeniu dotyczyły one: problematyki chopinowskiej (5 referatów), twórczości fortepianowej kompozytorów polskich działających w XIX wieku (A. Kątskiego, N. Ordy, E. Wolffa — 2 referaty) i na przełomie XIX i XX stulecia (H. Melcera, A. Michałowskiego, F. Nowowiejskiego, R. Statkowskiego — 4 referaty) oraz kompozytorów współczesnych (Z. Bargielskiego, A. Blocha, M. Borkowskiego, A. Cwojdzńskiego, A. Dobrowolskiego, A. Dziadka, R. Gorzelniaka, Z. Krauzego, J. Łuciuka, K. Pendereckiego, W. Szalonka, P. Szymańskiego — 11 referatów). Jeden referat poświęcony był losom niektórych pianistów polskich (rocznik 1911) po wybuchu II wojny światowej — Bronisława Młodziejowskiego, Zbigniewa Grzybowskiego, Władysława Szpilmana, Bronisława Młynarskiego.

Wystąpienia dotyczące muzyki obcej (10 referatów) objęły różnorodne zagadnienia związane z twórczością fortepianową wybranych kompozytorów (F. Busoni, H. von Bülow, A. Dvořák, Ph. Glass, E. Granados, A. Skriabin, I. Xenakis). Najdawniejszy z nich to gdański kapelmistrz XVIII wieku — George Simon

Löhlein, najbliżsi współczesności — Philip Glass i Iannis Xenakis. Dwa referaty poświęcone były wybitnym pedagogom fortepianu — Wiktorowi Mierżanowowi i Włodzimierzowi Sofronickiemu.

Siedem wystąpień związanych było ze specyfiką pianistyki. Poruszone zostały zagadnienia związane z doświadczeniami estradowymi pianisty (referat Nory Luse), grą *a vista* (referat Magdaleny Ochlik-Jankowskiej), improwizacją (referat Gabrieli Szendziel-Jungiewicz), wykonawstwem widzianym z perspektywy pianisty i słuchacza (referat Anny Chęćki-Gotkowicz). Ten dział tematyczny zamyka wypowiedź Benjamin Vogla na temat ewolucji konstrukcji fortepianu w czasach Chopina.

Dorobek naukowy sesji „Muzyka fortepianowa”, organizowanych przez Akademię Muzyczną w Gdańsku od 25 lat, jest imponujący. Piętnaście obszernych książek, obejmujących blisko 5000 stron, zawiera bogaty materiał dotyczący polskiej i światowej muzyki fortepianowej. To bezcenne źródło informacji o tej muzyce. To obszerna, niemająca sobie równej, encyklopedia muzyki fortepianowej przybliżająca dorobek określonych twórców, techniki kompozytorskie, stylistykę i ekspresję dzieł fortepianowych, problematykę wykonawczą, interpretacyjną, pedagogiczną. Swoiste kompendium wiedzy na ten temat, realizowane przez szczególnie predysponowanych autorów: artystów-wykonawców, pedagogów, teoretyków i muzykologów oraz krytyków muzycznych. Zainteresowanie tymi zagadnieniami bynajmniej nie słabnie, o czym świadczy chociażby tak bogata reprezentacja referentów w czasie XV Sesji, pochodzących z ważnych i różnych ośrodków naukowych i artystycznych w Polsce. To zarazem ważny sygnał dla organizatorów — idea spotkań, z jakiej wyrasta koncepcja sesji „Muzyka fortepianowa” jest ciągle aktualna, nic nie straciła na atrakcyjności i powinna być kontynuowana w przyszłości.